

PLAN4BLUE

newsletter

UUDISKIRI 4, SEPTEMBER 2019

MERERUUMI JÄTKUSUUTLIKU SINIMAJANDUSE PLANEERIMINE

Plan4Blue projekti lõppkokkuvõte ja olulisemad tulemused

Läänemere ruumilist planeerimist toetavad tulemused

Riku Varjopuro, projektijuht, Soome Keskkonnainstituut SYKE. riku.varjopuro@ymparisto.fi

[Plan4Blue projekti](#) kolmeaastane teekond piiriülese mereala ruumilise planeerimise suutlikkuse arendamiseks Eestis ja Soomes on lõppemas. Projekt läheneb mereala ruumilisele planeerimisele täiendavatest, multidistsiplinaarsetest vaatenurkadest. Neli vaatenurka olid sinimajandus, keskkonnajuhtimine, ruumialalüüs ja piiriülene koostöö.

Projekti elluviimise ajal oli meil rõõm teha koostööd paljude ekspertide ja sidusrühmadega erinevatest merendussektoritest. Korraldasime üritusi ning viisime läbi küsitlusi ja intervjuusid, mille tulemusel andsid sajad inimesed väärtusliku panuse projekti tegevustesse. Oleme selle eest tänulikud. Plan4Blue projekti tulemusi esitleti ka kümnetel üritustel Eestis ja Soomes ning mujal.

Selles neljandas ja viimases Plan4Blue uudiskirjas tutvustatakse projekti olulisemaid tulemusi, mis on allpool rühmitatud konkreetsete teemade kaupa. Toodud on ka projekti olulisemate väljaannete lingid. Kõik projekti väljaanded on saadaval projekti [Väljaannete lehel](#).

Plan4Blue projekti olulisemad tulemused

Projekti soovitused

Koostasime projekti tegevuste põhjal soovitused nelja teema kohta: sinimajandus, keskkonnajuhtimine, ruumianalüüs ja piiriülene koostöö. Soovitused on nii sisulised kui ka meetodilised.

[Soovitused mereruumi planeerimiseks jätkusuutliku sinimajanduse saavutamiseks \(ingl\)](#)

Lõpukonverents

Plan4Blue lõpukonverents toimus 4.-5. juunil 2019 Helsingis. Kahepäevane üritus keskendus projekti kõigile neljale teemale: sinimajandus, keskkonnajuhtimine, ruumianalüüs ja piiriülene koostöö. Lõpukonverentsi kajastab spetsiaalne [veebileht](#), kust leiate sessioonide lühikokkuvõtted ning kõik ettekanded ja postrid.

Jätkusuutlik sinimajandus

Jätkusuutliku sinimajanduse hetkeseisu ja potentsiaali analüüsiti kõigi projektialal esinevate sinimajanduse sektorite osas. Seejärel valiti edasiseks analüüsiks, sealhulgas Eesti ja Soome valitud rannikualade merega seotud sektorite majandustulemuste analüüsiks, need sektorid, mida peeti süvaanalüüsi jaoks kõige olulisemaks. Asjatundjate arvamused lisati nii Delphi uuringutest, stsenaariumide töötubadest kui ka intervjuudest. Selle tulemusel koostatud sinimajanduse alternatiivsed stsenaariumid kirjeldavad, kuidas mõjutavad meie valikud inimesi ja mereloodust Soome lahe ja Saaristomere piirkonnas. Lisaks uuriti mereala ruumilise planeerimisega seotud sotsiaal-majanduslike piiriüleste võrgustike hetkeolukorda ja suundumusi.

Olulisemad väljaanded

- [Sinimajanduse kasv – liikumapanevad jõud ja alternatiivsed stsenaariumid Soome lahe ja Saaristomere piirkonnas](#) (ingl, pdf, 2 MB). 2018. Publications of the Centre for Maritime Studies, Brahea Centre at the University of Turku. A 75.
- [Hinnang meretööstuse rollile piirkonnas](#) (ingl, pdf, 2 MB, 2018)

Keskkonnajuhtimine

“Mereala ruumilise planeerimise keskkonnajuhtimisstrateegia” pakub üldisi juhiseid planeerijatele, otsustajatele ja sidusrühmadele riiklike ja rahvusvaheliste mereala planeerimise tegevuste konkurentsivõime ja tõhususe parandamiseks, säilitades ja parandades samal ajal mereökosüsteemide vastupanuvõimet ja bioloogilist mitmekesisust ning taastades rikutud elupaiku, et saavutada mereala ruumilise planeerimisega seotud keskkonnapoliitika eesmärgid. “Jätkusuutliku mereala ruumilise planeerimise keskkonnajuhtimise suunised” on suunatud eelkõige mereruumi planeerijatele, otsustajatele ja sidusrühmadele eesmärgiga luua ISO 31000 riskijuhtimisstandardil põhinev ühine arusaam ja keel piiriülese ökosüsteemide riskijuhtimise

võimaluste hindamiseks, pidades silmas kõiki mereala ruumilise planeerimise etappe – visiooni koostamine, planeerimine ja rakendamine, sh ülevaatamine, seire, hindamine ja kohandamine.

Olulisemad väljaanded

- [Merekeskkonna haavatavus ja kumulatiivsed riskiprofiilid, toetamaks ökosüsteemipõhist adaptiivset mereala ruumilist planeerimist.](#) 2018. Aps, R., Herkül, K. *et al.* ICES Journal of Marine Science (ingl)
- [Mereala ruumilise planeerimise keskkonnajuhtimisstrateegia](#) (ingl, pdf, 1 MB, 2019)
- [Jätkusuutliku mereala ruumilise planeerimise keskkonnajuhtimise suunised](#) (ingl, pdf, 1 MB, 2019)

Ruumiline analüüs

Mereala ruumiline planeerimine, eriti piiriülene, esitab ruumiandmete koostamisele, haldamisele, analüüsile ja esitamisele palju kriitilisi väljakutseid. Mereala ruumilise planeerimisega seotud ruumiandmete uus analüüs ja visuaalne lähenemine on juba suurendanud planeerijate, juhtide ja sidusrühmade suutlikkust hinnata ja juhtida Soome lahe piirkonna piiriüleste merega seotud tegevuste keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikke mõjusid. Plan4Blue väljaanded tutvustavad mereala ruumilise planeerimise ruumianalüüsi töövoogu parimaid tavasid. Plan4Blue ruumianalüüs demonstreeris mitmesuguseid ruumiandmeid ja kaarditooteid mereala ruumilise planeerimise protsessi eri etappide jaoks. Kaarditooteid ja aruandeid saab kasutada Läänemere piirkonnas ametlike planeerimisprotsesside alusena, et toetada ja kiirendada neid protsesse.

Olulisemad väljaanded

- [Mereala ruumilise planeerimise piiriülese ruumiandmete analüüsi käsiraamat](#) (pdf, 2 MB). Praktiline käsiraamat. 2019. Nylén T, Tolvanen H, Erkkilä-Välimäki A & Roose M. Publications of the Department of Geography and Geology of University of Turku 12. University of Turku, Turku.
- [Plan4Blue mereala ruumilise planeerimise juhtumiuuringute visualiseeringud kaardidena](#) (ingl, pdf, 5 MB). Kaardid. 2019. Roose, M., Nylén, T., Tolvanen, H., Erkkilä-Välimäki, A. Plan4Blue aruanne.
- [Vaiksest teadmisest ruumilise teabeni – Sinimajanduse kasvu stsenaariumide kaardistamine mereala ruumiliseks planeerimiseks.](#) Teaduslik artikkel (ingl). 2019. Tolvanen, H, Erkkilä-Välimäki, A, Nylén, T. Marine Policy 107, 103598.

Piiriülene koostöö merealade ruumilisel planeerimisel

Eduka koostöö jaoks on oluline teada, kuidas naaberriigid on korraldanud mereala ruumilist planeerimist ja millised on nende eesmärgid. Teabevahetus on piiriülese koostöö peamine eesmärk. Oluline on kasutada nii ametlikke kui ka mitteametlikke koostöövorme. Peaksime kasutama võimalust jagada kogemusi ja üksteiselt õppida. Pärast merealade ruumilise planeerimise esimest ringi on kogemuste jagamine eriti oluline. Esimene planeerimistsükkel on õppeprotsess! Selle hindamisel tuleks tähelepanu pöörata ka sellele, kuidas toimus piiriülene koostöö. Mereala planeeringute rakendamise etapp kestab mitu aastat, mille jooksul riigid seiravad

planeeringute rakendamist. Seire ja hindamine võib anda teadmisi, mis on kasulikud ja olulised ka naabrite jaoks.

Olulisemad väljaanded

- [Soovitused piiriüleseks koostööks \(ingl\)](#)
- Piiriüleste teemade juhtumiuuringute aruanded (ingl): [laevandus](#), [pelaagiline kalapüük](#) ja [Natura 2000](#)

Soome lahe ja Saaristomere piirkonna sinimajanduse alternatiivsed stsenaariumid

Lühike [animatsioon](#) ja [infograafikud](#) tutvustavad erinevaid stsenaariume ja neid mõjutavaid tegureid energiatootmise, turismi, merendusklasteri, sinise biomajanduse ja merepõhja ressurside valdkondades. Täpsemat teavet leiate [stsenaariumide aruandest \(ingl, pdf, 2 MB\)](#) ja teistest aruannetest.

Taastuvate energiaallikate, sh eelkõige päikese- ja tuuleenergia kasutamisele ennustatakse üldist kasvu. ([Infograafik, pdf](#))

Oodata on eelkõige uuenduslike keskkonnasõbralike tehnoloogiate arengut ja meretranspordi kasvu. ([Infograafik, pdf](#))

Ette on näha vesiviljeluse, sh eriti kalakasvatuse tõusu. ([Infograafik, pdf](#))

Erinevate turismitüüpide – loodus-, linna- ja seiklusturismi – tugev kasv. Lisandub külalissadamaid ja nende pakutavaid teenuseid, eriti Eestis. ([Infograafik, pdf](#))